

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/127/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115228392
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4115228392.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dagmar Podhorcovej a sudkýň JUDr. Ingrid Doležajovej a JUDr. Marty Polyákovej, v právnej veci žalobcu: B. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom L., Z. XXX/X, zastúpeného BIZOŇ PARTNERS, s.r.o., so sídlom Bratislava, Hviezdoslavovo námestie 25, IČO: 36 833 533, proti žalovanému: M. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom K., J. XXXX/X, zastúpeného LawService, s.r.o., so sídlom Zvolen, Stráž 3/223, IČO: 36 861 723, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 3. decembra 2018, č. k. 16C/106/2015-222, v spojení s opravným uznesením zo dňa 15. apríla 2019, č. k. 16C/106/2015-257, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil, že podľa rozhodnutia Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, odbor štátnej stavebnej správy zo dňa 18. 04. 2016 č.13937/2016/B624-SV/24702/To v spojitosti s rozhodnutím Okresného úradu Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky zo dňa 01. 03. 2016, č.OU-NR-OVBP2-2016/009647/5 náhrada za vyvlastnenie pozemku: parcely CKN s parc. č. XXXX o výmere XXXX m², nachádzajúcej sa v kat. úz. L., patrí B. K., nar.XX.XX.XXXX. Súčasne rozhodol o náhrade trov konania tak, že žalobcovi priznal náhrada trov konania v rozsahu 100 %. Právne vec odôvodnil s poukazom na ust. § 132 ods. 1, § 137 písm. c/, § 228 ods. 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), § 39, § 39a, § 40a, § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka, (ďalej aj „OZ“) a § 3 ods. 5 zák. č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a doplnení niektorých zákonov.

2. Ďalej v odôvodnení uviedol, že predmetnou žalobou sa žalobca, po jej zmene, domáhal určenia, že mu patrí náhrada za vyvlastnené parcely CKN z parc.č.XXXX o výmere XXXX m², nachádzajúcej sa v kat. úz. L., patrí B. K., nar.XX. XX. XXXX, bytom L., Z. XXX/X, alternatívne že bol v čase vydania rozhodnutia o vyvlastnení vlastníkom predmetného pozemku. Základným procesným predpokladom úspešnosti takejto určovacej žaloby v zmysle § 137 písm. c) CSP, ktorou sa žalobca domáhal určenia či tu právo je alebo nie je (právo na náhradu za vyvlastnený pozemok alternatívne že v čase vydania rozhodnutia o vyvlastnení existovalo vlastnícke právo žalobcu), je existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Naliehavý právny záujem žalobca odôvodnil tým, že bez tohto určenia existuje stav objektívnej neistoty a zostáva sporný a nevyriešený právny vzťah medzi stranami sporu, komu prislúcha právo na náhradu za vyvlastnenie pozemku. Naliehavý právny záujem je v zmysle ustálenej judikatúry daný, ak by bez takého určenia bolo ohrozené právo žalobcu, alebo by sa jeho právne postavenie stalo neistým, resp. existuje stav objektívnej neistoty, ktorý nemožno odstrániť inak ako určujúcim výrokom. Súd preto prioritne pristúpil k zisťovaniu, či má žalobca na požadovanom určení naliehavý právny záujem a dospel k záveru, že tento je daný. V konaní nebolo sporným, že na základe rozhodnutia správneho orgánu bola náhrada za vyvlastnený pozemok, ktorý je predmetom tohto konania zložená na depozitný účet Slovenského pozemkového fondu a bude vyplatená tomu, o kom

bude právoplatne rozhodnuté, že bol v čase vydania rozhodnutia o vyvlastnení vlastníkom pozemku. Pretože určenie príjemcu náhrady za vyvlastnené pozemky je závislé od výsledku tohto konania, mal súd za to, že žalobca má na požadovanom určení naliehavý právny záujem.

3. Na základe vykonaného dokazovania mal za nesporne preukázané uvedené ani nebolo medzi stranami sporným), že dňa 08. 07.2015 vláda Slovenskej republiky uznesením č. 401/2015 schválila návrh na vydanie osvedčenia o významnej investícii na realizáciu stavby s názvom Vybudovanie strategického parku, pričom realizácia stavby sa týkala aj spornej nehnuteľnosti, vychádzajúc zo záznamového spisu Z 5113/15, t.j. parcely č. XXXX v kat. úz. L., ktorá bola predmetom zámennej zmluvy zo dňa 16. 07. 2015 uzatvorenej medzi stranami sporu. Týmto dňom, t.j. 08. 07. 2015 vzniklo priamo zo zákona podľa § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 predkupné právo štátu, ktoré boli povinné zmluvné strany rešpektovať. Dňom vzniku predkupného práva štátu bola zmluvná voľnosť žalobcu vo vzťahu k predmetnej parcele obmedzená a bol povinný ponúknuť pozemok pred jeho prevodom prednostne štátu, čo však neurobil. Predkupné právo sa týkalo akéhokoľvek prevodu, napr. prevodu kúpnu zmluvou, zámennou zmluvou, alebo darovacou zmluvou. Na základe uvedeného mal súd za to, že predmetná zámenná zmluva je absolútne neplatná, a to pre porušenie predkupného práva štátu, ktoré bolo uzatvorením predmetnej zmluvy obidené, tzn. uzatvorenie predmetnej zmluvy odporuje zákonu, konkrétne zák. č. 175/1999 Z.z.. Každý právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu, alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom je absolútne neplatným, ibaže by šlo o niektorý z prípadov uvedených v § 40a OZ. Občiansky zákonník v ustanovení § 40a upravuje tzv. relatívnu neplatnosť právneho úkonu. Uvedená úprava je kogentná. Podľa judikatúry prípady relatívnej neplatnosti právnych úkonov sú v ustanovení § 40a OZ taxatívne vypočítané a tento výpočet nemožno analogicky rozširovať ešte na ďalšie prípady (R 50/1985) . Vzhľadom na citovanú judikatúru nie je možné uvedený právny úkon (zámennú zmluvu) považovať za relatívne neplatný, keďže nejde ani o jeden z prípadov taxatívne vypočítaných v § 40a OZ z čoho vyplýva, že ide o neplatnosť absolútnu. Na uvedený prípad nie je možné ani analogicky aplikovať ustanovenia o porušení predkupného práva spoluvlastníka, pretože štát nebol spoluvlastníkom spornej nehnuteľnosti. Žalovaný počas konania poukázal aj na ustanovenie § 603 OZ, ktorý upravuje prípade porušenia predkupného práva. Uvedené ustanovenie upravuje prípady predkupného práva dojednaného ako záväzkovoprávny vzťah alebo dojednaného ako vecné právo. V predmetnom prípade však ide o zákonné predkupné právo, na ktoré nie je možné § 603 OZ aplikovať, a to už aj pre účel predkupného práva štátu, ktorým je usporiadanie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v súvislosti s významnou investíciou. Už z výpovede žalobcu vyplynulo, že k uzatvoreniu nájomnej zmluvy došlo netypickým spôsobom, a to vzhľadom na čas uzatvorenia zmluvy a okolnosti, ktoré k jej uzatváraniu viedli. Za žalobcom v polovici júna 2015 prišiel (bez jeho iniciatívy) do práce neznámy človek, ktorý chcel odkúpiť jeho pozemok v L. a aj po odmietnutí ponuky zo strany žalobcu ho opätovne telefonicky oslovil a žalobcu výrazne „tlačil“ do uzatvorenia zmluvy (vplýval na jeho ekonomickú stránku - je dôchodca, peniaze potrebuje, lepšiu ponuku nedostane...). Rovnako zmluva bola uzatvorená v neskorých večerných hodinách (cca o 23:00 hod.), v časovej tiesni, kde zástupca žalovaného spolu s ďalšími osobami, z ktorých jedna bola notárka, hovorili o potrebe rýchleho „vybavenia“, lebo majú toho veľa. V čase uzatvorenia zmluvy mal žalobca 62 rokov, bol tak osobou vo vyššom veku. Na základe uvedenej zmluvy žalovaný vyplatil žalobcovi sumu 10 698,- eur (ktorá skutočnosť ani zo zámennej zmluvy nevyplývala), bez potvrdenia o prevzatí hotovosti, pričom už v čase uzatvorenia zmluvy bol schválený návrh na vydanie osvedčenia o významnej investícii a v deň uzatvorenia zmluvy bola spoločnosťou MH Invest, s.r.o. žalobcovi zaslaná ponuka kúpnej zmluvy s kúpnu cenou za predmetnú parcelu vo výške 53 882,26 eura, teda za hodnotu, ktorá je niekoľkonásobne vyššia ako žalobca na základe zmluvy získal. Žalobcovi nebol odovzdaný ani rovnopis zmluvy a ani ním nedisponuje. Súdu je z úradnej činnosti známe, že žalovaný, resp. jeho zástupcovia konajúci v jeho mene, príp. v mene jeho spoločnosti (Poľnohospodárka pôda, s.r.o.) obdobným spôsobom postupovali vo viacerých prípadoch. Vzhľadom na uvedené mal súd za to, že zámenná zmluva je absolútne neplatná aj v zmysle § 39 OZ pretože sa svojím obsahom a účelom prieči dobrým mravom.

4. S poukazom na vyššie uvedené závery súd žalobe vyhovel a určil, že žalobcovi patrí náhrada za vyvlastnenie pozemku parc. č. XXXX, kat. úz. L.. Žalovaný, pre absolútnu neplatnosť zmluvy pre porušenie predkupného práva a pre rozpor s dobrými mravmi, teda nemohol nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti a nemohol tak byť vlastníkom veci ku dňu vyvlastnenia. Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že vklad vlastníckeho práva v prospech žalovaného bol správnym orgánom povolený. Dôkazy navrhnuté žalovaným ohľadom zisťovania porovnateľnej

hodnoty zamieňaných nehnuteľností, výsluchom osôb prítomných pri podpise zmluvy súd nevykonával, a to z dôvodu hospodárnosti, keďže dospel k záveru o absolútnej neplatnosti zmluvy pre porušenie predkupného práva. Vzhľadom na uvedené sa tiež nezaoberal ostatnými námietkami strán sporu ohľadom platnosti/neplatnosti zmluvy a nevykonával dôkazy na ich preukázanie.

5. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil s poukazom na § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi, ktorý mal plný úspech vo veci, priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia (§ 262 ods. 1 CSP).

6. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním žalovaný a domáhal sa zrušenia rozsudku súdu prvej inštancie a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Podal odvolanie v zmysle § 365 ods. 1 písm. e/, f/, h/ CSP, že súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Keďže súd prvej inštancie dospel k záveru o absolútnej neplatnosti zmluvy, tak vec nesprávne právne posúdil. Poukázal pritom na rozhodnutia všeobecných súdov a zaoberal sa výkladom hmotnoprávných predpisov. Pokiaľ ide o skutkové zistenie prvoinštančný súd vychádzal len z výsluchu žalobcu, pričom výsluch strany je len podporným dôkazom a tvrdenia žalovaného neboli podporené žiadnymi priamymi či nepriamymi dôkazmi, či už výpoveďami svedkov alebo listinnými dôkazmi. Súd vôbec nevyhodnotil dôkazy predložené žalobcom a ani nevykonával navrhované dokazovanie výsluchmi pracovníkov notára, ktorí boli prítomní pri uzatváraní zmluvy. Výsluchy boli potrebné pre objektívne zistenie skutkového stavu. Z týchto dôvodov dospel prvoinštančný súd na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Tvrdenia žalobcu sú len účelové a sú snahou o zvrátenie rozhodnutia uzatvoriť predmetnú zmluvu, ktorá sa neskoršie, v dôsledku zmeny okolností už pre žalobcu môže javiť ako nesprávna, resp. ekonomicky nevýhodná. Zmluva nebola podpísaná pod nátlakom a od návrhu na uzavretie zmluvy až po jej realizáciu uplynuli 2 - 3 dni, počas ktorých si žalobca mohol uzatvorenie zmluvy premyslieť. Žalobca nemal žiadne otázky voči niektorému ustanoveniu zmluvy, prípadne iné výhrady. Preto jeho výpoveď je potrebné považovať za účelovú. Súkromné právo vychádza zo zásady autonómie vôle, ktorá sa prejavuje v oblasti zmluvných vzťahov v podobe kontraktnej voľnosti. Konštatovanie, že slobodne, vážne a určito urobený právny úkon je z dôvodu nedovolenosti absolútne neplatný, je vo svojej podstate hrubým zásahom do zmluvnej autonómie strán. Výnimkou sú napr. spotrebiteľské vzťahy, kde je potrebné chrániť tzv. slabšiu stranu. O takýto právny vzťah sa nejedná. Je potrebné vychádzať zo zásady rovnosti a zásady ochrany právnej istoty a zásady pacta sunt servanda. Pokiaľ ide o návrh na zmenu žaloby, žalobca navrhoval dva petitivy, ktoré označil ako alternatívne. V jednom z nich žiadal určiť, že náhrada patrí žalobcovi a v druhom, že žalobca bol vlastníkom ku dňu vyvlastnenia. Súd prvej inštancie sa vôbec nevysporiadal s druhým navrhovaným petitom, a ani neuviedol preskúmateľné argumenty, prečo prvý navrhovaný petit považuje za relevantnejší. Zostáva tak otázka, či malo byť vyhovené návrhu žalobcu, ak nie je účastníkom konania spoločnosť, v prospech ktorej bol pozemok vyvlastnený, resp. osoba, ktorá je aktuálne vedená v katastri nehnuteľností ako vlastník, resp. Slovenský pozemkový fond, ktorý má náhradu za vyvlastnenie v úschove.

7. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť a priznať náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Uviedol, že s tvrdeniami žalovaného, ktoré uviedol vo svojom odvolaní nesúhlasí. Stotožňuje sa s procesným postupom a právnymi názormi súdu prvej inštancie. Napadnuté rozhodnutie považuje za vecne správne, presvedčivo a vyčerpávajúco odôvodnené, rešpektujúce právo na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces. Správne a adekvátne sa vysporiadal prvoinštančný súd s otázkou predpokladu naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe, otázkou neplatnosti zámennej zmluvy a vzhľadom na takto preukázaný skutkový stav vyvodil správny záver o neplatnosti zámennej zmluvy a určil mu ako vlastníkovi nehnuteľnosti v čase vydania rozhodnutia o vyvlastnení náhradu za vyvlastnenie.

8. Žalovaný k písomnému vyjadreniu žalobcu uviedol, že sa pridrižiava svojho odvolania, ktoré považuje za dôvodné.

9. Prijatím zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) s účinnosťou od 01. 07. 2016 došlo k zrušeniu zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (§ 473 CSP). Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP, právne

účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Znamená to, že nová právna úprava dôsledne dodržiava princíp okamžitej aplikovateľnosti procesnoprávných noriem, a teda sa použije na všetky konania, a to i na konania začaté pred dňom účinnosti Civilného sporového poriadku s výnimkami z tohto základného pravidla ustanovenými v § 470 ods. 2 CSP.

10. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote (§ 362 CSP) a že spĺňa náležitosti § 365 a nasl. CSP preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátiť na ďalšie konanie.

11. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

12. Z dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu okrem iného vyplýva, že doterajší pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ sa nahradil terminologicky správnym pojmom „právo na spravodlivý proces“, ktorého obsahové znaky vyplývajú z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu Slovenskej republiky.

13. Judikatúrou konkretizovaný obsah práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) je veľmi pestrý. Procesné elementy tohto práva zdôrazňujú „stanovený postup“, teda dodržanie procesných pravidiel v konaní ako celku pred všeobecným súdom. Nezávislosť jeho rozhodovania sa uskutočňuje v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Jedným z takýchto princípov, predstavujúcim súčasť práva na riadny proces, vylučujúcim svojvoľu pri rozhodovaní, je i povinnosť súdu svoje rozhodnutie odôvodniť spôsobom zakotveným v ustanovení § 220 ods. 2 a 3 CSP. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. V prípade, kedy sú právne závery súdu v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, alebo ignorujú kogentnú normu, či popierajú všeobecne akceptované chápanie dotknutého právneho inštitútu, treba také rozhodnutie považovať za stojace v rozpore s čl. 46 ods. 1 ústavy, ako i čl. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

14. Porušenie práva na spravodlivý (riadny) proces nie je však možné vykladať tak, že by sa odvolateľovi garantoval úspech v konaní, či sa zaručovalo právo na rozhodnutie zodpovedajúce jeho predstavám. Obsahom tohto ústavou a dohovorom zaručeného práva je zaistenie práva na spravodlivé (riadne) súdne konanie, v ktorom a uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Okolnosť, že odvolateľ so závermi či názormi odvolacieho súdu nesúhlasí, nemôže sama osebe založiť dôvodnosť dovolania.

15. Pojem „právo na spravodlivý proces“ teda podľa odvolacieho súdu zahŕňa nielen „postup súdu“ ako jeho „faktickú“ činnosť, ale (najmä) aj nesprávne súdne rozhodnutie, v dôsledku ktorého nemohol účastník konania (dovolaťel) uplatniť svoje práva pred okresným súdom. Predovšetkým súdnym rozhodnutím je takmer výlučne determinované právo na spravodlivý proces, lebo ním sa súdne konanie ako celok končí. Niet preto žiadneho dôvodu pre všeobecný záver, že by malo byť z tohto pojmu (právo na spravodlivý proces) vylučované rozhodnutie súdu, ktorým sa završuje (resp. končí) celé konanie (porov. nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013 a pod.).

16. Podľa posledne citovaného nálezu ústavného súdu (III. ÚS 330/2013) súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré odborne jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom žiadanej súdnej ochrany. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť riadne a právne správne odôvodniť svoje rozhodnutie, môže posúdiť len so zreteľom na okolnosti prípadu.

17. V predmetnej veci z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca sa podanou žalobou, doručenou súdu prvej inštancie dňa 29. 09. 2015, domáhal, že je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v kat. úz. L., obec L., okres G., evidovaných na LV č. XXXX ako parc. č. registra „C“ evidovanej na katastrálnej mape ako parc. č. XXXX - orná pôda o výmere XXXX m². Podaním zo dňa 10. 05. 2017 sa žalobca domáhal zmeny žaloby v znení: Súd určuje, že podľa rozhodnutia Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, odbor štátnej stavebnej správy zo dňa 18. 04. 2016 č. 13937/2016/B624-SV/24702/To v spojitosti s rozhodnutím Okresného úradu G., odbor výstavby a bytovej politiky zo dňa 01. 03. 2016, č. OU-NR-OVBP2-2016/009647-5 náhrada za vyvlastnenie pozemku: parcely CKN s parc. č. XXXX o výmere XXXX m² nachádzajúcej sa v kat. úz. L. patrí B. K., nar. XX.X.XXXX, bytom Z. XXX/X, XXX XX L., alebo alternatívne, súd určuje, že v zmysle výrokovvej časti rozhodnutia Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, odbor štátnej stavebnej správy zo dňa 18.04.2016, č. 13937/2016/B624-SV/24702/To v spojitosti s rozhodnutím Okresného úradu Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky zo dňa 01.03.2016, č. OU-NR-OVBP2-2016/009647-5 (spolu ďalej len „Rozhodnutie o vyvlastnení“); vlastníkom pozemku evidovanom na katastrálnej mape ako parcela registra „C“ č. XXXX, orná pôda o výmere XXXX m² v tom čase zapísanom na liste vlastníctva č. XXXX vedenom Okresným úradom G., katastrálnym odborom, nachádzajúcim sa v kat. úz. L., obec L., okres G. bol v čase vydania Rozhodnutia o vyvlastnení B. K.. Na pojednávaní konanom dňa 11. 05. 2017 bola pripustená zmena žaloby v zmysle návrhu žalobcu (č. I. 138) tak, že súd pripúšťa zmenu žaloby v nasledovnom znení: Súd určuje, že podľa rozhodnutia Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, odbor štátnej stavebnej správy zo dňa 18.04.2014 č. 13937/2016/B624-SV/24702/To v spojitosti s rozhodnutím Okresného úradu Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky zo dňa 01.03.2016, č. OÚ-NR-OVBP2-2016/009647/5 náhrada za vyvlastnenie pozemku: parcely CKN z parc. č. XXXX o výmere XXXX m² nachádzajúcej sa v kat. úz. L., patrí B. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX/X, XXX XX L., alebo alternatívne, súd určuje, že v zmysle výrokovvej časti rozhodnutia Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, odbor štátnej stavebnej správy zo dňa 18.04.2014, č. 13937/2016/B624-SV/24702/ To v spojitosti s rozhodnutím Okresného úradu G., odbor výstavby a bytovej politiky zo dňa 01.03.2016, č. OÚ-NR-OVBP2-2016/009647/5 (spolu ďalej len „rozhodnutie o vyvlastnení“) vlastníkom pozemku evidovanom na katastrálnej mape ako parcela registra „C“ č. XXXX orná pôda o výmere XXXX m² v tom čase zapísanom na liste vlastníctva č. XXXX vedenom Okresným úradom G., katastrálnym odborom, nachádzajúcim sa v kat. úz. L., obec L., okres G. bol v čase vydania rozhodnutia o vyvlastnení B. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX/X, XXX XX L.. Po vykonaní dokazovania rozhodol súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom.

18. Podľa § 139 CSP žalobca môže počas konania so súhlasom súdu meniť žalobu.

19. Podľa § 140 ods. 1, 2, 3 CSP zmena žaloby je návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo alebo sa uplatňuje iné právo. Zmenou žaloby je i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe. Za zmenu žaloby sa nepovažuje úkon žalobcu, ktorým mení uplatnený nárok, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

20. Podľa § 142 ods. 1, 2 CSP o prípustnosti zmeny žaloby súd rozhodne spravidla na pojednávaní, na ktorom bola zmena navrhnutá, alebo na pojednávaní, ktoré nasleduje bezprostredne po tom, ako bola zmena žaloby uplatnená podaním mimo pojednávania. Uznesenie, ktorým súd pripustí zmenu žaloby, doručuje súd subjektom, ak neboli prítomné na pojednávaní, na ktorom nastala zmena, do vlastných rúk.

21. Podľa § 143 ods. 1, 2, 3 CSP súd nepripustí zmenu žaloby, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom na konanie o zmenenej žalobe. Súd nepripustí zmenu žaloby ani vtedy, ak by na konanie o zmenenej žalobe bolo vecne alebo kauzálne príslušný iný súd. Ak súd nepripustí zmenu žaloby, pokračuje v konaní o pôvodnej žalobe.

22. Podľa § 79 CSP na návrh žalobcu môže súd pripustiť, aby do konania pristúpil ďalší subjekt. Súhlas toho, kto má takto do konania pristúpiť, je potrebný, ak má vystupovať na strane žalobcu. Inštitút pristúpenia do konania je možný iba v sporovom konaní a slúži na odstránenie nedostatku vecnej legitímácie. Súd rozhoduje len na návrh žalobcu. Touto legitímáciou disponuje výlučne žalobca, pretože z dispozičného princípu vyplýva, že zodpovednosť za stanovenie okruhu subjektov konania má práve žalobca. Súhlas žalovaného sa logicky nevyžaduje.

23. Vzhľadom na vyššie uvedené, takzvaným alternatívnym petitom sa vo všeobecnosti môže žalobca domáhať, pokiaľ to právny predpis alebo zmluva pripúšťa, aby žalovaný bol zaviazaný poskytnúť mu podľa svojej voľby jedno alebo druhé plnenie. V prípade, že súd bude považovať takúto žalobu za dôvodnú, potom vo veci samej rozhodne o povinnosti žalovaného v súlade s alternatívnym petitom, teda o povinnosti, obsahom ktorej budú medzičlánkom „alebo“ obidve plnenia. Žalobný petít musí byť pritom presný a určitý, pretože vymedzuje predmet konania. Od žaloby, predmetom ktorej je povinnosť alternatívneho plnenia, sa odlišuje žaloba s tzv. primárnym (hlavným) a subsidiárnym (náhradným, eventuálnym) petitom. Žalobca sa takouto žalobou s primárnym petitom domáha voči žalovanému najskôr vlastného nepeňažného plnenia a že pre prípad (in eventum), že súd zistí nemožnosť vlastného plnenia, náhrady škody vyjadrenej v peniazoch. V tomto prípade jeden petít vylučuje druhý a súd musí prvý petít zamietnuť, ak uzná povinnosť podľa druhého. Ak súd rozhodne už o vlastnom nepeňažnom plnení, o druhom petite nerozhoduje.

24. Ak súd pri rozhodovaní o eventuálnom návrh s tzv. primárnym a subsidiárnym (eventuálnym, náhradným) petitom zistí, že dôvodný je len návrh podľa druhého (náhradného) petitu (na peňažné plnenie), prvý návrh (na vydanie veci) zamietne. Ak však zistí, že dôvodný je prvý (primárny) návrh na nepeňažné plnenie (vydanie veci), tomuto návrhu vyhovie, ale o druhom (náhradnom) petite nerozhoduje. Alternatívny petít je žiadosťou, aby súd zaviazal žalovaného na dva alebo viaceré alternatívne plnenia. Prichádza do úvahy tam, kde z hmotného práva vyplýva, že záväzok je možné splniť viacerými spôsobmi a že právo voľby má dlžník. V týchto prípadoch je použitie alternatívneho petitu pre žalobcu nevyhnutné, inak žaloba nemôže uspieť. Ak dlžník uplatní právo voľby počas konania, súd ho zaviaže iba na plnenie, ktoré si zvolil a vo zvyšku žalobu zamietne. Ak právo voľby dlžník počas konania nevykoná, výrok rozsudku bude znieť alternatívne. Vlastnícke právo žalobcu nemožno určiť za uplynulú dobu, v čase rozhodovania súdu je sporná vec vo vlastníctve iného právneho subjektu, napr. v dôsledku jej vyvlastnenia.

25. Vzhľadom na vyššie uvedený právny rozbor odvolací súd poukazuje na to, že v danej veci súd prvej inštancie sa nedostatočne venoval uplatnenému žalobnému petitu. Navyiac, ak pripustil zmenu žalobného petitu, bolo nevyhnutné riešiť i otázku pasívnej vecnej legitímácie, proti komu žaloba smeruje. Súd prvej inštancie sa pri zmene žalobného petitu pasívnou vecnou legitímáciou vôbec nezaoberal. Keďže z týchto hľadísk súd prvej inštancie vec neposudzoval, po pripustení zmeny žalobného petitu neupravil procesné účasť strán sporu, rozhodol predčasne a jeho rozhodnutie je zmätočné a nepreskúmateľné.

26. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd považoval napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie za zmätočné, za absolútne rozporné a nespôsobilé preskúmania odvolacím súdom, odnímajúce stranám sporu právo na spravodlivý proces, a preto odvolací súd musel prihliadnuť na existenciu závažných procesných väd konania a s poukazom na vyššie uvedené rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Názorom odvolacieho súdu je súd prvej inštancie v ďalšom konaní viazaný (§ 391 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).